

Προς:

Υπουργό Μεταναστευτικής Πολιτικής, κ. Ιωάννη Μουζάλα

Υπουργό Εσωτερικών, κ. Παναγιώτη Σκουρλέτη

Υπουργό Διοικητικής Ανασυγκρότησης, κ. Όλγα Γεροβασίλη

Υπουργό Υγείας, κ. Ανδρέα Ξανθό

Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, κ. Έφη Αχτσιόγλου

Υπουργό Οικονομικών, κ. Ευκλείδη Τσακαλώτο

Κοινοποίηση:

Συνήγορο του Πολίτη, κ. Ανδρέα Ποττάκη

Πρόεδρο Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, κ. Γεώργιο Σταυρόπουλο
Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου της
Βουλής των Ελλήνων

ΘΕΜΑ: Επαναλαμβανόμενα περιστατικά παραβίασης δικαιωμάτων των αιτούντων άσυλο και προσφύγων από τη Διοίκηση (ΑΦΜ, ΑΜΚΑ, κάρτα ανεργίας, δικαίωμα στην εργασία)

Αξιότιμες κυρίες Υπουργοί,

Αξιότιμοι κύριοι Υπουργοί,

Με την παρούσα επιστολή, οι υπογράφουσες οργανώσεις επιθυμούμε να σας γνωστοποιήσουμε τα συνεχιζόμενα προβλήματα που προκύπτουν αναφορικά με το ζήτημα της χορήγησης ΑΜΚΑ, ΑΦΜ και δελτίου ανεργίας σε αιτούντες διεθνή προστασία, ζητώντας την παρέμβασή σας για την εναρμόνιση της διοικητικής πρακτικής με την ισχύουσα νομοθεσία, καθώς και να επαναφέρουμε το ζήτημα της αυτονόητης ανάγκης επέκτασης όλων των δικαιωμάτων σε αιτούντες που βρίσκονται στο στάδιο της απλής καταγραφής («προ-καταγραφή»).

Σχετικά με το ΑΜΚΑ:

Σύμφωνα με το άρθρο 71 του ν. 4375/2016 «Οι αιτούντες διεθνή προστασία, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας κατάθεσης της αίτησης διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, και εφόσον κατέχουν “δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία” ή “δελτίο αιτήσαντος άσυλο αλλοδαπού”, τα οποία έχουν εκδοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 στ. κδ του Π.δ. 113/2013 (Α 146) του άρθρου 41 παράγραφος 1 (δ) του παρόντος και του άρθρου 8 παρ. 1 στ. δ του Π.δ. 114/2010 αντίστοιχα, έχουν δικαίωμα πρόσβασης σε εξαρτημένη εργασία ή την παροχή υπηρεσιών ή έργου».

Περαιτέρω, σύμφωνα με τη διάταξη της §1 του άρθρου 33 του ν. 4368/2016 «1. Ανασφάλιστοι και ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, όπως προσδιορίζονται στην παράγραφο 2 του παρόντος, έχουν το δικαίωμα της ελεύθερης πρόσβασης στις Δημόσιες Δομές Υγείας και δικαιούνται νοσηλευτικής και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης», ενώ παράλληλα στην περίπτωση xi της § 2 ορίζεται ρητά πως «Δικαιούχοι των δικαιωμάτων της παραγράφου 1 του παρόντος είναι οι εξής: [...] xi) αιτούντες διεθνούς προστασίας και τα μέλη των οικογενειών τους (σύζυγος και ανήλικα ή προστατευόμενα τέκνα) από την ημερομηνία εκδήλωσης της βούλησης υποβολής αιτήματος διεθνούς προστασίας

(αρχικού ή μεταγενέστερου) και μέχρις ότου η απόφαση επί του αιτήματος διεθνούς προστασίας τους καταστεί τελεσίδικη δηλαδή με απόφαση του αρμοδίου δικαστηρίου επί αιτήσεως ακυρώσεως κατά απόφασης επιτροπής προσφυγών ή αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία υποβολής του ενδίκου μέσου της αίτησης ακύρωσης».

Η § 3 του άρθρου 33 του ν. 4368/2016 θέτει ως προϋπόθεση για την πρόσβαση των εν λόγω ανθρώπων την κατοχή ΑΜΚΑ. Συγκεκριμένα προβλέπεται ότι «Για την παροχή των υπηρεσιών της παρούσας ρύθμισης προς τους δικαιούχους απαιτείται η κατοχή από αυτούς Αριθμού Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ), με εξαίρεση τις κατηγορίες της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, για τους οποίους ο τρόπος διασφάλισης της πρόσβασης στις δημόσιες δομές υγείας καθορίζεται με την κοινή υπουργική απόφαση της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου».

Από τα παραπάνω προκύπτουν με τρόπο σαφή τα εξής:

1. Οι αιτούντες διεθνή προστασία έχουν δικαίωμα πρόσβασης στην ελληνική αγορά εργασίας και στη νοσοκομειακή και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.
2. Απαραίτητη προϋπόθεση για την πλήρη πραγμάτωση των δικαιωμάτων τους αυτών είναι η κατοχή ΑΜΚΑ.

Σε ό,τι αφορά ειδικότερα τον ΑΜΚΑ στις διατάξεις των §§ 1 και 2 του άρθρου 153 του ν. 3655/2008 ορίζεται επί λέξει πως «1. Ο Αριθμός Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ), ο οποίος καθιερώθηκε με το άρθρο 64 του ν. 2084/1992 που συμπληρώθηκε με την παρ. 8 του άρθρου 20 του ν. 2556/1997, το άρθρο 39 του ν. 2676/1999 και την παρ. 8 του άρθρου 62 του ν. 3518/2006, από 1.6.2009, καθιερώνεται υποχρεωτικά ως αριθμός εργασιακής και ασφαλιστικής ταυτοποίησης όλων των πολιτών της Χώρας., 2. Από την ίδια ως άνω ημερομηνία ουδείς δύναται να απασχοληθεί ως μισθωτός ή ως αυτοαπασχολούμενος, να ασφαλισθεί ή να καταβάλει ασφαλιστικές εισφορές, να εκδώσει ή να ανανεώσει βιβλιάριο ασθενείας, να δικαιωθεί και να εισπράξει συντάξεις και γενικότερα πάσης φύσεως παροχές, επιδόματα και βοηθήματα, εάν δεν διαθέτει ΑΜΚΑ, ο οποίος αναγράφεται υποχρεωτικά επί όλων των ως άνω αντίστοιχων παραστατικών».

Τέλος αναφορικά με τις υπηρεσίες του Δημοσίου που είναι αρμόδιες για τη χορήγηση ΑΜΚΑ, η § 3 του άρθρου 153 του ν. 3655/2008 ορίζει πως «3. Η χορήγηση του ΑΜΚΑ γίνεται από την ΗΔΙΚΑ ΑΕ, μέσω των ΚΕΠ, παραστατικό δε αυτού χορηγείται στον ενδιαφερόμενο από τα ΚΕΠ ή αποστέλλεται σε αυτόν με ευθύνη της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων».

Οι οργανώσεις μας υλοποιούν προγράμματα προστασίας και υποστήριξης ευάλωτων ομάδων, μεταξύ των οποίων οι αιτούντες άσυλο. Στο πλαίσιο των προγραμμάτων αυτών κοινωνικοί λειτουργοί και δικηγόροι είναι επιφορτισμένοι, μεταξύ άλλων, με την παροχή συνδρομής στους ανθρώπους αυτούς για τη χορήγηση ΑΜΚΑ από τα ΚΕΠ, σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία. Στην προσπάθειά μας αυτή αντιμετωπίζουμε πολύ συχνά προβλήματα εκ μέρους των υπαλλήλων των ΚΕΠ, οι οποίοι δεν προβαίνουν στη χορήγηση ΑΜΚΑ, παρά το γεγονός ότι οι αιτούντες πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις, έχουν δηλαδή ολοκληρώσει τη διαδικασία της πλήρους καταγραφής στην Υπηρεσία Ασύλου ή στα αρμόδια Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου και έχουν λάβει το Δελτίο Αιτούντος Διεθνή Προστασία.

Η άρνηση αυτή συνοδεύεται από διάφορες αιτιολογίες -τις περισσότερες φορές δυστυχώς προσχηματικές- που στοιχειοθετούν εντέλει άρνηση της διοίκησης να εφαρμόσει την υπάρχουσα νομοθεσία. Ενδεικτικά σταχυολογούμε κάποιες εξ αυτών:

1. Επίκληση εσωτερικής εγκυκλίου/οδηγίας σύμφωνα με την οποία έχει προσωρινά διακοπεί η χορήγηση ΑΜΚΑ.
2. Απαίτηση προσκόμισης βεβαίωσης της Υπηρεσίας Ασύλου, όπου θα επιβεβαιώνεται το δικαίωμα εργασίας.
3. Βεβαίωση από μελλοντικό εργοδότη ότι προτίθεται να προσλάβει τον συγκεκριμένο αιτούντα ώστε να χορηγηθεί ο ΑΜΚΑ.
4. Απόκριση ότι δεν χορηγείται ΑΜΚΑ σε υπηκόους τρίτων χωρών και ότι προκειμένου να έχουν πρόσβαση στο δημόσιο σύστημα υγείας και ότι θα πρέπει να περιμένουν την έκδοση Κάρτας Υγειονομικής Περίθαλψης Αλλοδαπού (ΚΥΠΑ).
5. Απόφαση των εργαζόμενων των ΚΕΠ να μην χορηγούν ΑΜΚΑ σε αιτούντες άσυλο¹.
6. Επίκληση απόφασης της Υπηρεσίας Ασύλου πως δεν είναι δυνατή η έκδοση ΑΜΚΑ στους πρόσφυγες.
7. Απαίτηση προσκόμισης ΑΦΜ ώστε να εκδοθεί το ΑΜΚΑ.

Είναι σαφές πως οι ανωτέρω ισχυρισμοί των υπαλλήλων των προαναφερόμενων ΚΕΠ δεν συνάδουν προς την προβλεπόμενη από το νόμο διαδικασία, συνεπώς είναι εσφαλμένοι. Είναι επίσης σαφές ότι δεν δύναται να τύχει εφαρμογής εγκύκλιος ή απόφαση οιασδήποτε υπηρεσίας η οποία αναστέλλει, παρεμποδίζει ή ακυρώνει στην πράξη νόμο του κράτους. Τούτο δε καθίσταται έτι επιτακτικότερο, δεδομένου ότι η διαδικασία έκδοσης Κάρτας Υγειονομικής Περίθαλψης Αλλοδαπού (Κ.Υ.Π.Α.) παραμένει ακόμα ανενεργή, και παρά την από 31/05/2016 εγκύκλιο του Υπουργείου Υγείας (Α3γ/Γ.Π.οικ.39364) οι ωφελούμενοι των προγραμμάτων μας αντιμετωπίζουν συνεχιζόμενα προβλήματα πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας.

Με δεδομένο ότι πρόκειται για ανθρώπους οι οποίοι βρίσκονται κάτω από εξαιρετικά δύσκολες συνθήκες, η αδυναμία ικανοποίησης θεμελιωδών δικαιωμάτων τους και η πλήρης έλλειψη πρόσβασης σε δομές υγείας ή σε εργασία, όχι απλώς επιδεινώνει ακόμα περισσότερο τη σωματική, ψυχολογική και οικονομική τους κατάσταση αλλά συνιστά και ευθεία παραβίαση της κείμενης νομοθεσίας.

Τα αναφερόμενα ζητήματα έχουν προκύψει σε πλείστα ΚΕΠ της επικράτειας (περισσότερα στοιχεία υπάρχουν στη διάθεση των φορέων και μπορούν να είναι διαθέσιμα εφόσον ζητηθούν), ενώ σε κάποια ΚΕΠ (κυρίως κεντρικά ΚΕΠ μεγάλων δήμων) η διαδικασία έχει πλέον ομαλοποιηθεί. Εντούτοις, στο πλαίσιο της χρηστής διοίκησης θα πρέπει να υπάρξει επιτέλους εναρμόνιση της διοικητικής πρακτικής και

---

¹ Πρόκειται για απόφαση της οποίας έχει γίνει επίκληση σε κοινωνικό λειτουργό του SolidarityNow χωρίς εντούτοις να του επιδοθεί αντίγραφο. Ακόμα πιο ανησυχητικό, ανηρτημένη επιστολή της Πανελλήνια Ομοσπονδία Σωματείων Εργαζομένων Κ.Ε.Π. ζητάει την αναστολή χορήγησης ΑΜΚΑ από τα ΚΕΠ, κατά παράβαση της κείμενης νομοθεσίας <http://www.posekep.gr/index.php/members-for?view=topic&catid=3&id=846>

απρόσκοπτη εφαρμογή του νομικού πλαισίου, ώστε να μην παρεμποδίζεται η απόλαυση των δικαιωμάτων των διοικούμενων.

Σχετικά με το ΑΦΜ:

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31 ν.2515/1997 (ΦΕΚ 54Α), χορηγείται υποχρεωτικά Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) σε όλα τα Φυσικά, Νομικά Πρόσωπα και Ενώσεις Προσώπων που έχουν την κατοικία τους ή την επαγγελματική τους εγκατάσταση ή διενεργούν πράξεις φορολογικού ενδιαφέροντος εντός της Ελληνικής Επικράτειας. Με την ως άνω διάταξη, εξουσιοδοτείται ο Υπουργός Οικονομικών να καθορίζει με αποφάσεις του, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, το χρόνο, το τρόπο, τη διαδικασία χορήγησης του ΑΦΜ, τον αριθμό των ψηφίων του, την αρμόδια Δ.Ο.Υ. για τη χορήγησή του, τις πράξεις, τις συναλλαγές και δραστηριότητες φορολογικού ενδιαφέροντος, τις εξαιρέσεις, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για τη διαδικασία χορήγησής του.

Σύμφωνα με σχετική υπουργική απόφαση (Α.Υ.Ο. 1027411/842/ΔΜ/26.2.1998), για την απόδοση ΑΦΜ απαιτείται μόνο η συμπλήρωση σχετικού ειδικού εντύπου κατόπιν επίδειξης ταυτότητας ή διαβατηρίου, ενώ, εάν πρόκειται για αλλοδαπούς απαιτείται επιπλέον (σύμφωνα με την ΠΟΛ 1090/2002) και η προσκόμιση στοιχείων που αποδεικνύουν ότι διαμένουν νομίμως στην Ελλάδα.

Σε ό,τι αφορά ειδικά τους αιτούντες άσυλο, το στοιχείο νομιμοποίησης της παραμονής τους στη χώρα είναι (κατά το Π.Δ. 220/2007) το «δελτίο αιτήσαντος άσυλο αλλοδαπού» που τους χορηγείται από την Υπηρεσία Ασύλου. Επί του δελτίου αυτού αναγράφεται η διεύθυνση διαμονής του αλλοδαπού, καθώς και οποιαδήποτε μεταγενέστερη μεταβολή του τόπου διαμονής του. Τέλος, σύμφωνα με την ΠΟΛ 1230/2013, «η χορήγηση Α.Φ.Μ σε αλλοδαπούς, κατόχους των ως άνω δελτίων, θα διενεργείται, με την αυτοπρόσωπη παρουσία τους στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. και την επίδειξη του πρωτότυπου δελτίου σε ισχύ, φωτοτυπία του οποίου, θα τηρείται στο αρχείο της Δ.Ο.Υ.».

Οι οργανώσεις μας υλοποιούν προγράμματα προστασίας και υποστήριξης ευάλωτων ομάδων, μεταξύ των οποίων οι αιτούντες άσυλο. Στο πλαίσιο των προγραμμάτων αυτών κοινωνικοί λειτουργοί και δικηγόροι είναι επιφορτισμένοι, μεταξύ άλλων, με την παροχή συνδρομής στους ανθρώπους αυτούς για τη χορήγηση ΑΦΜ από τις αρμόδιες ΔΟΥ, σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία. Στην προσπάθειά μας αυτή αντιμετωπίζουμε πολύ συχνά προβλήματα εκ μέρους των υπαλλήλων των ΔΟΥ, οι οποίοι δεν προβαίνουν στη χορήγηση ΑΦΜ, παρά το γεγονός ότι οι αιτούντες πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις.

Η άρνηση αυτή συνοδεύεται από διάφορες αιτιολογίες -τις περισσότερες φορές δυστυχώς προσχηματικές- που στοιχειοθετούν εντέλει άρνηση της διοίκησης να εφαρμόσει την υπάρχουσα νομοθεσία. Ενδεικτικά σταχυολογούμε κάποιες εξ αυτών:

1. Απαίτηση προσκόμισης βεβαίωσης της Υπηρεσίας Ασύλου, όπου θα επιβεβαιώνεται το δικαίωμα εργασίας.
2. Βεβαίωση από μελλοντικό εργοδότη ότι προτίθεται να προσλάβει τον συγκεκριμένο αιτούντα ώστε να χορηγηθεί ο ΑΦΜ.
3. Απαίτηση προσκόμισης ΑΜΚΑ ώστε να εκδοθεί ο ΑΦΜ.

4. Απαίτηση προσκόμισης περαιτέρω δικαιολογητικών από τα οποία να προκύπτει η μόνιμη διαμονή.
5. Άρνηση να θεωρηθεί ως μόνιμη διαμονή η κρατική δομή ενός καμπ.
6. Απαίτηση προσκόμισης ειδικής βεβαίωσης από την Υπηρεσία Ασύλου που να βεβαιώνει τη μόνιμη διαμονή.

Και σε αυτή την περίπτωση, τα αναφερόμενα ζητήματα έχουν προκύψει σε διάφορες ΔΟΥ της επικράτειας (περισσότερα στοιχεία υπάρχουν στη διάθεση των φορέων και μπορούν να είναι διαθέσιμα εφόσον ζητηθούν), ενώ σε κάποιες ΔΟΥ η διαδικασία έχει πλέον ομαλοποιηθεί. Εντούτοις, στο πλαίσιο της χρηστής διοίκησης θα πρέπει να υπάρξει επιτέλους εναρμόνιση της διοικητικής πρακτικής και απρόσκοπτη εφαρμογή του νομικού πλαισίου, ώστε να μην παρεμποδίζεται η απόλαυση των δικαιωμάτων των διοικούμενων.

Τέλος, ακόμα και στις περιπτώσεις που είναι δυνατή η έκδοση ΑΦΜ, προβλήματα δημιουργούνται στην συσχέτιση των ΑΦΜ των συζύγων, προκειμένου να υποβάλλουν κοινή φορολογική δήλωση. Τότε, οι αρμόδιες Δ.Ο.Υ. τους ζητούν να προσκομίσουν πιστοποιητικό γάμου μεταφρασμένο επίσημα από την Μεταφραστική Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών. Όπως είναι κατανοητό, στις περισσότερες περιπτώσεις τα σχετικά έγγραφα που κατέχουν οι αιτούντες άσυλο και πρόσφυγες είναι απλά φωτοαντίγραφα και σε κάθε περίπτωση δεν φέρουν την απαραίτητη θεώρηση από την Ελληνική Διπλωματική Αρχή της χώρας καταγωγής τους προκειμένου να είναι δυνατή η μετάφραση τους από την Μεταφραστική Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών. Ορισμένες Δ.Ο.Υ. μετά από σχετική συνεννόηση, δέχονται να υποκατασταθεί η προσκόμιση του πιστοποιητικού γάμου με υπεύθυνη δήλωση περί αντικειμενικής αδυναμίας προσκόμισης και επίσημης μετάφρασης του πιστοποιητικού γάμου του αναγνωρισμένου πρόσφυγα αλλά αυτό δεν αποτελεί τον κανόνα. Αντιθέτως, στους δικαιούχους επικουρικής προστασίας το πρόβλημα επιτείνεται με την άγνοια των αρχών αναφορικά με το συγκεκριμένο καθεστώς διεθνούς προστασίας τους. Επειδή, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 8 παρ. 1 του Ν. 1599/1986, γεγονότα ή στοιχεία που δεν αποδεικνύονται με το δελτίο ταυτότητας ή τα αντίστοιχα έγγραφα της διάταξης του άρθρου 6 του αυτού ως άνω Νόμου, μπορεί να αποδεικνύονται ενώπιον κάθε αρχής ή υπηρεσίας του δημόσιου τομέα με υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου, οι υπογράφουσες οργανώσεις ζητούμε την υποκατάσταση της προσκόμισης πιστοποιητικού γάμου με υπεύθυνη δήλωση.

Σχετικά με την εγγραφή στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ

Σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, για την εγγραφή στο μητρώο ανέργων απαιτούνται τα εξής δικαιολογητικά:

- Φορολογική Δήλωση ή Υπεύθυνη Δήλωση ότι δεν είναι υπόχρεος σε υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος
- Βεβαίωση κατοικίας ή λογαριασμός ΔΕΚΟ
- ΑΦΜ

- Δελτίο ταυτότητας/ διαβατήριο / άδεια διαμονής
- ΑΜΚΑ

Οι οργανώσεις μας υλοποιούν προγράμματα προστασίας και υποστήριξης ευάλωτων ομάδων, μεταξύ των οποίων οι αιτούντες άσυλο. Στο πλαίσιο των προγραμμάτων αυτών κοινωνικοί λειτουργοί και δικηγόροι είναι επιφορτισμένοι, μεταξύ άλλων, με την παροχή συνδρομής στους ανθρώπους αυτούς για την εγγραφή στα μητρώα του ΟΑΕΔ και τη χορήγηση κάρτας ανεργίας.

Οι εργαζόμενοι των οργανώσεων μας έχουν επανειλημμένα αναφέρει ότι οι προαναφερθείσες διοικητικές δυσκολίες στην παροχή ΑΜΚΑ και ΑΦΜ δημιουργούν συνεπακόλουθες δυσχέρειες στο δικαίωμα εγγραφής των αιτούντων άσυλο στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ.

Επίσης, πλέον των απαιτούμενων από την ισχύουσα διαδικασία έχει αναφερθεί:

1. Απαίτηση προσκόμισης περαιτέρω δικαιολογητικών από τα οποία να προκύπτει η μόνιμη διαμονή.
2. Άρνηση να θεωρηθεί ως μόνιμη διαμονή η κρατική δομή ενός καμπ, επειδή δεν συνοδεύεται από λογαριασμό ΔΕΚΟ.
3. Απαίτηση προσκόμισης ειδικής βεβαίωσης από την Υπηρεσία Ασύλου που να βεβαιώνει τη μόνιμη διαμονή.

Κατόπιν αυτών απευθυνόμαστε σε εσάς και ζητούμε την παρέμβασή σας με όποιο τρόπο κρίνετε εσείς προσφορότερο προκειμένου να υπάρξει συμμόρφωση της Διοίκησης και τήρηση της αρχής της νομιμότητας και να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη χορήγηση ΑΜΚΑ, ΑΦΜ και δελτίου ανεργίας σε όλους τους ανθρώπους που πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις σε όλη την επικράτεια.

Σχετικά με την έλλειψη πρόσβαση σε δικαιώματα για τους προκαταγεγραμμένους

Τέλος, οι υπογράφουσες οργανώσεις θέλουμε να επισημάνουμε ότι το δικαίωμα στην εργασία, όπως ήδη αναφέρεται παραπάνω, κατοχυρώνεται με τις διατάξεις του Ν.4375/2016 για τους αιτούντες διεθνή προστασία, μετά όμως την ολοκλήρωση της πλήρους διαδικασίας κατάθεσης της αίτησης διεθνούς προστασίας σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις (αποκτούν δικαίωμα πρόσβασης σε εξαρτημένη εργασία ή την παροχή υπηρεσιών ή έργου, εφόσον κατέχουν «δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία» ή «δελτίο αιτήσαντος άσυλο αλλοδαπού» σε ισχύ, τα οποία έχουν εκδοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της υποπερίπτωσης κδ' της περίπτωσης κ' του άρθρου 2 του Π.Δ. 113/2013 και του στοιχείου δ της παρ. 1 του άρθρου 8 του Π.Δ. 114/2010 αντίστοιχα).

Ωστόσο, η εκ των πραγμάτων πολύμηνη καθυστέρηση της ως άνω ολοκλήρωσης της διαδικασίας κατάθεσης της αίτησης διεθνούς προστασίας, έχει ως αλυσιδωτή αντίδραση την αποστέρηση όσων αιτούντων βρίσκονται στο στάδιο αυτό θεμελιωδών δικαιωμάτων τους και καθιστά αναγκαίο οι ως άνω προστατευτικές διατάξεις να

επεκτείνουν το πεδίο εφαρμογής τους ώστε να συμπεριλαμβάνονται οι αιτούντες και καθ' όσο διάστημα βρίσκονται στο στάδιο της απλής καταγραφής (προ-καταγραφής).

Το ανωτέρω άλλωστε επισημάνθηκε στον παρελθόν και από τον Συνήγορο του Πολίτη, ο οποίος στα πλαίσια των προπαρασκευαστικών εργασιών του ως άνω νόμου, είχε διατυπώσει τη θέση ότι η εν τοις πράγμασι αδύνατη νομότυπη απασχόλησή των υπηκόων τρίτων χωρών που αιτούνται άσυλο οδηγεί στον αποκλεισμό τους από την αξιοπρεπή διαβίωσή τους στη χώρα, στην περιθωριοποίησή τους και δευτερογενώς στη βλάβη του δημοσίου συμφέροντος, αφού τα συγκεκριμένα άτομα οδηγούνται σε μορφές «μαύρης» εργασίας. Άλλωστε, πολλές από τις υπογράφουσες οργανώσεις είχαμε χαιρετίσει τη σχετική ρύθμιση που προτεινόταν στο Σχέδιο Νόμου «Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία (αναδιατύπωση, L 180/96/29.6.2013)»², το οποίο δυστυχώς δεν προχώρησε ποτέ στο στάδιο της νομοθέτησης.

Καταληκτικά, οι υπογράφουσες οργανώσεις υπογραμμίζουμε παράλληλα ότι η ένταξη των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων στην κοινωνία μας, πέρα από νομική υποχρέωση της Πολιτείας, οφείλει ταυτόχρονα να αποτελεί και πολιτική προτεραιότητα που, πέραν από τις τυπικές προϋποθέσεις, θα παρέχει και ουσιαστικές προϋποθέσεις ένταξης τους πληθυσμού στον κοινωνικό ιστό της χώρας. Ως εκ τούτου, η ανάγκη για ένα εθνικό σχέδιο δράσης για την ένταξη, που να καλύπτει τόσο τις τυπικές (νομοθεσία και εφαρμογή της) όσο και τις ουσιαστικές προϋποθέσεις της ένταξης (ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση των δημόσιων λειτουργών, διαπολιτισμική διαμεσολάβηση και διερμηνεία, πρόσβαση στην πληροφορία κ.λπ.) παραμένει βασικό αίτημα των οργανώσεών μας.

Συνυπογράφοντες φορείς (αλφαβητικά):

1. Αλληλεγγύη – SolidarityNow
2. Άνεμος Ανανέωσης
3. ΑΝΤΙΓΟΝΗ – Κέντρο Πληροφόρησης και Τεκμηρίωσης για το Ρατσισμό, την Οικολογία, την Ειρήνη και τη Μη Βία
4. ΑΡΣΙΣ – Κοινωνική Οργάνωση Υποστήριξης Νέων
5. Γιατροί χωρίς Σύνορα
6. Ε.Κ.Πο.Σ.Π.Ο. «Νόστος»
7. Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου
8. Ελληνικό Φόρουμ Προσφύγων
9. Ελληνικό Φόρουμ Μεταναστών
10. Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες
11. Ηλιακτίδα ΑΜΚΕ
12. Ίδρυμα Μαραγκοπούλου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου
13. Κάριτας Ελλάς

² <http://www.opengov.gr/types/?p=4683>.

14. Κέντρο Ημέρας BABEL
15. Κέντρο Ζωής – Για την υποστήριξη των ανθρώπων που ζουν με HIV/AIDS
16. Κέντρο Συμπαράστασης Παλινοστούντων και Μεταναστών-Οικουμενικό Πρόγραμμα Προσφύγων της Εκκλησίας της Ελλάδος
17. ΜΕΛΙΣΣΑ, Δίκτυο Μεταναστριών στην Ελλάδα
18. Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών Δήμου Αθήνας
19. ASANTE
20. CARE
21. Generation 2.0 for Rights, Equality & Diversity
22. HIAS Greece
23. JRS Ελλάδος
24. PRAKSIS – Προγράμματα Ανάπτυξης, Κοινωνικής Στήριξης και Ιατρικής Συνεργασίας
25. Save the Children